

Děkujeme, že si předplácíte Respekt.
Nově vám nebudeme zobrazovat reklamu.

Kultura • Kultura

Od smrti k člověku

Kateřina Čopjaková

21. 1. 2017 | aktualizace 21. 1. 2017 17:05

Projekt: pravda je nejosobnější knihou Mariusze Szczygieła. Polský novinář a čechofil se v ní vyrovnává se ztrátou blízkého člověka a jeho smrt jej přivede k základní filozofické otázce: Proč žijeme? K odpovědi jej navede román zapomenutého autora Stanisława Stanucha: abychom objevili svou pravdu. Po stopách těchto pravd se pak Szczygieł vydává, aby je nacházel u sekuriťáků, spolucestujících či pokladních, ale také umělců a intelektuálů.

Polská žurnalistika se nebojí nových forem, tyká si s literaturou – a Szczygieł je její zásadní postavou. Kdysi hlavně reportér, dnes spíše editor a fejetonista deníku Gazeta Wyborcza už v devadesátých letech přišel s reportáží složenou pouze z odpovědí na vlastní inzerát. Teď je to podobné. Témata pro 75 fejetonů čerpá z pozorování i běžných situací, kdy aktivně oslovuje slavné osobnosti i neznámé lidi a ptá se jich na jejich životní pravdu. Zároveň svá pátrání zachycuje na stránkách domovského listu, takže mu pravdy nosí kolegové a posílají čtenáři. Odpovědi, kterých se mu dostává, jsou často velmi prosté. Ale přes velmi konkrétní příběh jim nechybí univerzálnost. „Ubírat, pane Szczygiełi, ubírat,“ svěří se náhodně zastavená žena v parku, která mu vášnivě vysvětlí, že po většinu života s sebou tahala ještě jednu osobu, totiž padesát kil navíc. Když zhubla, došlo jí, že neštěstím lidí bývá mnohdy přebytek.

Szczygieł tu odhaluje také sám sebe, především vztah k otci, kterého velmi miloval, ale i slabost pro luxusní saka, lásku ke klasické hudbě nebo neznalost angličtiny. Maže hranici mezi novinářem a respondentem, mezi zkoumajícím a zkoumaným, a jeho humanismus dokáže být trendy podobně jako příspěvky blogosféry, ale ve skutečnosti upomíná na kořeny humanistické žurnalistiky. Vrací člověka člověku – a v tom je jeho léčivá síla.

Autorka je spolupracovnicí redakce.

Mariusz Szczygieł: Projekt: pravda

Přeložila Helena Stachová. Dokořán, 232 stran

Literatura